

บทที่ 1

บทนำ

สตรอปเบอร์รี่เป็นไม้ผลเขตร้อนที่มีถิ่นกำเนิดในทวีปอเมริกา มีการนำมาปลูกในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2477 แต่เริ่มมีความสำคัญเมื่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมงานกับโครงการหลวงโดยกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกาเป็นผู้สนับสนุนทุนวิจัย เพื่อพัฒนาให้มีการปลูกทดแทนการปลูกฝิ่น และแก้ปัญหาการทำลายต้นน้ำลำธารของชาวไทยภูเขาในภาคเหนือตอนบน (สังคม, 2532) ในปัจจุบันสตรอปเบอร์รี่ได้รับการยอมรับว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีกชนิดหนึ่ง ทำรายได้ดีและมีอายุตั้งแต่ปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวสั้นกว่าไม้ผลชนิดอื่น ปลูกได้ดีในพื้นที่ทางภาคเหนือที่มีอากาศเย็น เช่น จังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย และยังสามารถปลูกได้ดีในสภาพพื้นที่สูงของบางจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น เพชรบูรณ์ เลย และอุบลราชธานี ภาคกลาง เช่น นครนายก และกาญจนบุรี เป็นต้น ซึ่งสตรอปเบอร์รี่ที่ผลิตได้มีคุณภาพดีทัดเทียมกับที่ปลูกในภาคเหนือแต่ช่วงการเก็บเกี่ยวสั้นกว่าเล็กน้อย (ฉรงค์ชัย, 2540) พันธุ์สตรอปเบอร์รี่ที่ปลูกในประเทศไทยแต่ละพันธุ์มีลักษณะเด่นและด้อย นักปรับปรุงพันธุ์จึงมีความพยายามที่จะผลิตสตรอปเบอร์รี่พันธุ์ใหม่ ๆ ซึ่งอาจทำได้โดยการนำเข้าพันธุ์ การคัดเลือกพันธุ์ การผสมพันธุ์ และการชักนำให้เกิดการผ่าเหล่า เพื่อให้ได้สตรอปเบอร์รี่ที่มีลักษณะดีที่สุดและต่างออกไปจากพันธุ์เดิม เช่น หาพันธุ์ที่เหมาะสมกับแต่ละภูมิภาค พันธุ์สำหรับแปรรูป รับประทานสด พันธุ์ต้านทานโรคและแมลง ฯลฯ ลักษณะผลสตรอปเบอร์รี่ที่ตลาดต้องการ คือ เนื้อแน่น รูปทรงได้สมมาตร ผิวสีแดงสด (นฤตม, 2537)

การจำแนกพันธุ์พืชทำได้หลายวิธี เช่น การศึกษาสัณฐานวิทยา ซึ่งได้แก่ โครงสร้างส่วนต่าง ๆ ของพืช ลักษณะลำต้น ใบ ดอก ผล และเมล็ด เพื่อใช้เป็นการจัดจำแนกพืช โดยพืชที่สืบสายมาจากต้นเดียวกัน ย่อมมีลักษณะโครงสร้างที่คล้ายคลึงกัน (เสนาะ, 2528) แต่ลักษณะโครงสร้างดังกล่าวคงผันแปรไปเนื่องจากปฏิกิริยาร่วมกับสภาพแวดล้อม เพื่อกำจัดปัญหาดังกล่าว ปัจจุบันจึงนำวิธีการทางชีวเคมีที่ทันสมัย ที่สามารถนำมาเป็นเครื่องมือ เพื่อใช้ในการตรวจสอบลักษณะและจำแนกความแตกต่างของสายพันธุ์ได้แม่นยำขึ้น โดยการศึกษา ชนิด ตำแหน่ง และรูปแบบของสารประกอบโปรตีนและเอนไซม์ในพืชที่เรียกว่า วิธีอิเล็กโทรโฟรีซิส (เพิ่มพงษ์, 2531)

ดังนั้นงานวิจัยนี้มุ่งที่จะทำการผสมข้ามพันธุ์ และนำวิธีการทางสัณฐานวิทยาและชีวเคมี มาใช้ร่วมกันเพื่อจำแนกและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสตรอปเบอร์รี่พันธุ์ที่ใช้เป็นพ่อ แม่ และลูกผสม ทำให้เป็นประโยชน์ต่องานด้านอนุกรมวิธาน และการปรับปรุงพันธุ์สตรอปเบอร์รี่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อผสมพันธุ์สตรอเบอร์รี่ จำแนกพันธุ์ลูกผสมที่ได้จากการผสมพันธุ์ และหาความสัมพันธ์ของ พ่อ แม่ และลูกผสมชั่วที่ 1 โดยวิธีสันฐานวิทยา และ ชีวเคมี

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ได้ลูกผสมพันธุ์ใหม่
2. ได้ข้อมูลการกระจายตัวของพ่อแม่แต่ละคู่ รวมทั้งการถ่ายทอดลักษณะบางประการสู่ลูกผสมชั่วที่ 1
3. ได้ข้อมูลทางสันฐานวิทยา และชีวเคมี เพื่อส่งเสริมงานด้านอนุกรมวิธานของสตรอเบอร์รี่